

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vank dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni škatelci račun št. 11.400

„JUTRA“

Napake francoske zunanje politike

ZANIMIV ČLANEK BOLGARSKEGA POLITIKA KOSTE TODOROVA.

Znani bolgarski politik Kosta Todorov je napisal te dni članek o francoski zunanji politiki, ki bo gotovo zanimal tudi naše čitatelje. Vsi vemo, pravi Todorov uvodoma, da je francoska zunanja politika zasnovana na pogodbah, ki so ustvarile sedanje stanje v Evropi; in francoska težnja je to stanje tudi vzdržati in utrditi. Francija nima nobenih teritorialnih ambicij več, ne zahteva od svojih sosedov ničesar, in njena želja je doseči le lojalnost v mednarodnih odnosih. Po tem je francoska politika popolnoma konzervativna in se naslanja na politiko držav, ki imajo isto toliko interesov, da se sedanje teritorialno stanje ne menja. Mir in zagotovitev varnosti predstavljata temelj francoske diplomatske delavnosti v Evropi in svetu. Taka smer francoske politike je nedvomno najpametnejša in najkoristnejša za veliko večino evropskih narodov. Tako ni mogoče francoski politiki, katere najizrazitejši zastopnik je bil pokojni Aristid Briand, ničesar ugovarjati. Kakor pa je smer razumna, tako je mogoče kritizirati posamezne metode te francoske politike. Konceptija je pravilna, pri njenem izvajanju pa dela Francija, to moramo priznati, mnogo psiholoških napak in to posebno v srednji Evropi in na Balkanu. Krivo je tega v prvi vrsti slabo obveščeno javno mnenje, ki vpliva tudi na odgovorne politike. V svoji domovini sem znan kot odločen prijatelj Francije in njenega sistema organizacije miru, prav to pa mi daje pravico govoriti tako svobodno o francoskih političnih napakah. Tako na prvi pogled napaka, da se je Francija skušala popolnoma pomiriti z Nemčijo, dokler so seveda za to obstajale potrebne politične in psihološke možnosti. Toda od trenutka, ko se je jasno uvidelo, da vodi francoska popustljivost napram Nemčiji do nasprotnih rezultatov in je v Nemčiji zmagal duh vojaške revanše, ni mogoče več hoditi po Briandovi poti. Popustljivost v tem primeru vstvarja v svetu sumnjo v moč Francije, pri njenih zaveznikih pa občutek negotovosti. Prav tako je tudi razumljivo, da je skušala pritegniti v svoj sistem čim več držav in je tako iskala tudi sporazuma z Italijo ter tesnejše zveze z Avstrijo in Madžarsko. Splošno: dopuščen je vsak eksperiment do neke meje! Če se pa podaljša preko stvarne potrebe, dovede lahko do nevarnih konsekvenc. Materialno in moralno podpiranje Av-

strije ni dovedlo do zблиžanja Avstrije in Francije, marveč Avstrije in Italije!

V vprašanju priključitve se je dala Francija zavesti bolj po zunanjem izgledu, kakor po bistvu »Anschlusa«. Od zunaj gledano se zares zdi, da bi priključitev povečala moč Nemčije napram Franciji. To je matematična resnica v toliko, ker bi povečana Nemčija imela 6 milijonov prebivalcev več. Toda matematika in politika sta dva popolnoma nasprotna pojma. Šest milijonov Avstrijcev bi samo povečalo gospodarske in denarne težke Nemčije. V Nemčiji bi se na ta način okreplil tudi katoliški element, ki je že sedaj najmočnejša tajna opozicija proti Hitlerju, kar bi zmanjšalo udarno moč Nemčije. Mimo tega bi imel priključek za posledico neizbežno preorientacijo italijanske politike, ker bi zaradi njega bila ogrožena prva in morada edina le Italija. Sicer pa je priključitev takorekoč v zgodovinskih perspektivi neizogibna in njeno nasilno preprečevanje izziva samo začasno zmedo, ne da bi k temu priračunali še ogromne materialne žrtve, ki jih doprinaša Francija za ohranitev avstrijske samostojnosti.

Kar se tiče Madžarske, skoraj ni razumljivo, kako in zakaj ni mogla francoska demokracija doumeti vlogo te čisto fevdalne države. Prav tako je čudno, da ima Francija politike, ki mislijo na možnost sporazuma z Budimpešto. Težnja madžarskega agrarnega imperiazma je samo ena: spraviti zopet pod oblast madžarskih grofov vse osvobojene kmete slovanskih in romunskih pokrajin ter uvesti v teh pokrajinah zopet srednjeveško stanje, ki niti najmanj ne ustreza načelom velike francoske revolucije. Francija razpolaga danes z največjo materialno močjo na svetu. Nam je simpatično, da noče te svoje moči izkoristiti za agresivno politiko, uporabiti pa bi jo morala za pomoč svojim pravim prijateljem, namesto da zaman išče uresničenje neklih nemogočih prijateljstev tam, kjer je vse, interes, tradicija in apetit, naperjeno samo proti francoski politični koncepciji. Francoski prestiž je na svetu velik, toda v zadnjih letih vedno bolj pojem. Vzrok temu je v prvi vrsti to, ker je francoska zunanja politika premalo odločna napram italijanski, ki je silno globlona ter stvarja zavrtis moči. Na Balkanu in v srednji Evropi pa odloča vrtis moči še dandanes. Mi prijatelji Francije, bi zato želeli samo to, da bi se bolj občutila stvarna moč Francije v mednarodnih odnosih.

Japonska zahteva novo pomorsko oborožitev

IZJAVA JAPONSKEGA MORNARIŠKEGA MINISTRA. RAZMERE SO SE V ZADNJEM ČASU SPREMENILE.

PARIZ, 15. septembra. Po vesteh iz Tokija se je japonski minister mornarice admiral Osumi razgovarjal predvčerajšnjim z novinarji o vesteh, ki so se zadnje čase širile v Washingtonu in Londonu, da je japonska vlada na eni svojih zadnjih sej sklenila, da bo ob prvi ugodni priliki zahtevala revizijo londonskega pomorskega sporazuma. Znano je, je izjavil admiral Osumi, da smejo Zedinjene države in Anglija po tem sporazumu imeti vojno brodoge, katerega tonaža je omejena na pol milijona rgt, dočim predvideva isti sporazum Japonski vojno brodoge v skupni tonaži okrog 300.000 rgt. Ni nobenih razlogov, je dejal nadalje Osumi novinarjem, da bi Japonska bila zadovoljna s tem sporazumom. Mi smo podpisali londonsko pomorsko pogodbo samo pod določenimi pogoji in iz huma-

nitarnih razlogov. Med tem pa so odredbe londonskih in washingtonskih pogojev take, da ne moremo nadalje garantirati za sigurnost japonskega cesarstva. Odkar je bil ta sporazum sklenjen, se je mednarodna situacija zelo spremenila.

NOVI NEMIRI NA KUBI.

HAVANA, 15. septembra. Tukajšnji listi poročajo o posameznih incidentih v provinci Santa Clara. Vest pa še niso potrjene. Vojaštvo je dobilo nalogo, da še nadalje straži Narodni dom. Mnenja so, da bo novo izvoljeni predsednik San Martin zahteval diktatorsko polnomoč, da bi tako mogel zopet postaviti red in mir.

Obisk Kanye gospodarskega značaja

KOMENTARJI PARIŠKEGA TISKA. IZJAVA ZUNANJEGA MINISTRA PAULA-BONCOURJA. POLITIČNA VPRAŠANJA IZKljučENA.

PARIZ, 15. sept. Agencija »Havas« poroča: Vsi politični krogi so si edini, da je pariški obisk madžarskega zunanjega ministra Kanye edino le namenjen posvetovanju o gospodarskih, nikakor pa ne političnih vprašanjih. »Petit Parisien« piše, da bo Kanya v Parizu najtoplejšje sprejet in da pomeni njegov obisk pričetek nove dobe v borbi proti gospodarski krizi, na kateri trpe zlasti agrarne države. Če pa hočejo ta pariška pogajanja roditi

sploh kak uspeh, bo treba razpravljati izključno le o gospodarsko-političnih vprašanjih. Istega mnenja je tudi »Journal«. Zunanji minister Paul-Boncour je poročal na včerajšnji seji ministrskega sveta o obisku madžarskega zunanjega ministra. Ob tej priliki je dal zunanji minister vladnemu kabinetu zagotovilo, da bo razpravljal z madžarskim zunanjim ministrom le o gospodarsko-političnih vprašanjih.

Avstrija pod varstvom Matere božje

DEMANTI O VPADU AVSTRIJSKIH EMIGRANTOV IZ BAVARSKNE NA AVSTRIJSKO OZEMLJE.

DUNAJ, 15. septembra. Avstrijski vojni minister Vaugoin je dal včeraj naslednjo izjavo: »V zadnjih dneh so se razširile vesti o vpadu neke avstrijske narodno-socialistične legije z Bavarskega na avstrijsko ozemlje. Tem vestem ne morem nikakor verjeti. Dejansko gre v tem primeru zgolj za dezertarje in veleizdajalce. Ne verjamem, da bi mogli ti ljudje storiti tako nesmiselnost. Če bi jo bili pa res

storili, bi bili od naših vrlih vojakov primeru sprejeti.« Svoja nadaljna izvajanja je Vaugoin navezal na nedavni govor zveznega kancelarja dr. Dollfussa o ustvaritvi katoliške stanovske države, ki bo vladana katoliško in avtoritativno. Nova Avstrija bo pod varstvom Matere božje. Avstrijske zastave bodo v bodoče imele na svojem polju Marijino sliko.

Nov italijanski razorožitveni načrt

ITALIJANI ZAHTEVAJO ZA NEMČIJO PRAVICO, DA SI NABAVI »VZORCE« VSAKEGA OROŽJA.

PARIZ, 15. septembra. Pertinax trdi v »Echo de Paris«, da je Rim izročil Parizu nov načrt o razorožitvi. Po tem načrtu naj bi pristala Italija na mednarodno kontrolo oborožitve in na poskusni termin, obenem pa zahteva, da se dovoli Nemčiji združevati vzorno orožje, ki ji je po versajlski pogodbi prepovedano.

LONDON, 15. septembra. Ameriški delegat na konferenci za razorožitev Norman Davis se bo v ponedeljek sestal z Macdonaldom in bo prispejal na pariško

konferenco šele drugi ali tretji dan. V hotelu »Westend« se je Norman Davis pričel včeraj z Hendersonom razgovarjati o vprašanjih razorožitve.

BERLIN, 15. septembra. Za predsednika nemške delegacije pri prihodnjem zasedanju Društva narodov je imenovan minister zunanjih zadev von Neurath. Poleg njega pa so imenovani v delegacijo tudi minister za propagando Göbbels in stalni delegat pri Društvu narodov von Koller.

Zveza Francije z Rusijo

PARIZ, 15. septembra. Agencija Presse Associe, ki je v tesnih zvezah z agencijo Havas, objavlja senzacionalno vest, da je Herriot na svojem potovanju v Rusijo izdelal z Litvinovim načrt za francosko-rusko vojaško zvezo. Ta načrt je bil že po diplomatskem kurirju izročil francoski vladi in bo glavni predmet razprave na bodoči tajni seji francoskega ministrskega sveta. Gospodarska zveza med obema državama bi se v glavnem nanašala na izmenjavo petroleja, premoga, vina, svile, tekstilnega in parfumerijskega blaga. Rusija bi priznala predvojne dolgove, da bi tako mogla dobiti na francoskem trgu potrebno posojilo. Ta vest pa še ni bila z nobene strani potrjena niti demantirana.

Izvoz naših sliv v Nemčijo

BERLIN, 15. septembra. V ministstvu za prehrano in poljedelstvo so včeraj predstavniki jugoslovanske in nemške vlade podpisali protokol o reguliranju uvoza jugoslovanskih suhih sliv. Po doseženem sporazumu glede carine na suhe slive v vrečah je znižana carina od 30 na 10 mark in je do

voljen letni uvoz 800 vagonov. Poleg tega pa je omogočen nemški industriji marmelade uvoz sliv brez carine. V imenu Nemčije je podpisal protokol predsednik nemške delegacije dr. Fritz Köller, v imenu naše vlade pa delegat dr. Milan Lazarevič, načelnik ministrstva trgovine in industrije. Pogodba bo stopila v veljavo 24. t. m.

AVSTRIJSKA LETALA NAD NEMČIJO.

BERLIN, 15. septembra. Službena agencija javlja po informacijah, ki jih je dobila z dobro poučene strani, da sta včeraj zjutraj krožila dva avstrijska aeroplana, ki pripadata avstrijskim obmejnim stražam nad bavarskim mestom Freilassingom.

POŽIG NEMŠKEGA PARLAMENTA

LONDON, 15. septembra. Predvčerajšnjim popoldne je bila prva seja mednarodnega sodišča, ki razpravlja o požaru nemškega parlamenta. Danes pa je javna razprava, kateri bodo smeli prisostvovati tudi novinarji. Zaslisanih bo 15 prič, katerih imena pa so označena samo z začetnimi črkami. Pri vltodu in izhodu iz razpravne dvorane bodo imele priče pokrito lice, tako da jih ne bodo mogli fotografirati.

